

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
udvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—

Egyes szám — — 3—

1927 március 7 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 53 szám

5687 Véadar 3

A fascizmus veszedelme

Irta: I. Ramsay Macdonald,
Nagybritannia volt miniszterelnöke

Az olasz fascizmus büszkén hivatkozik az-
al, hogy az ország belső rendjét konszolidálta
és most széleskörű gazdasági programjának
megvalósításába kezd. A polgári pártok gyön-
gesége és a baloldali szélsőségre hajló szocia-
lista politikának csődje folytán uralomra ju-
tott diktatura ma valóban — de csak átmeneti-
leg — az olasz nemzeti egység centruma lett,
felbresztette a nemzeti szellemet, nemzeti tel-
jesítményekre ösztökél és ezzel éri el eredmé-
nyét. A rendnek látszó felszín alatt azonban
ingalmatlan elnyomatás, az emberi szabadság-
jogok eltiprása, a tűz és vas politikája pa-
rázslik. És ez az, ami a fascizmust nemzetközi
problémává teszi. Ez volt az, ami Németor-
szágot is annakidején az európai világ számára
nyugtalanítóvá tette. Németország hatalmas
volt, szilárdan meg volt szervezve és szigorúan
központosítva. Egyetlen ember akarata volt a
legfőbb törvény és épen ezen oknál fogva lát-
ták Németországban a veszedelmet, amely ösz-
tönös rettegést okozott és ha az államfő be-
szélt, akkor ez azért történt, mert kérkedni
akart, mert lángoló szavakat akart a köztu-
datba dobni, mert bajszát akarta pödörni és
kezét jelentőségteljesen akarta ráhelyezni kardja
markolatára.

Az olasz diktatura szereplői között hasonló
dráma játszódik le ma az európai színpadon...
Mussolini — ez tudott és közismert dolog —
megveti a Népszövetséget. Külpolitikáját egye-
dül az olasz imperializmus érdekei vezetik és
nem gondol sem a Népszövetség szabályaira,
sem a Népszövetség intézményeire, amikor át-
néz a Balkánra, vagy Kisázsiaira, vagy Tuniszra.
Akár már holnap is háborút kezdene, ha ez
beilleszthető volna terveibe és semmiféle meg-
gondolás nem gátolná meg ebben. Mussolini
két olyan politikai utat választott, amely a
veszélyek sokaságát rejti magában. Minden
megállapodásnál, amit a hatalmak kötnek egy-
mással, Mussolini követeli a maga jutalmát.
Gyöngébb szomszédaival, Albániával és Jugo-
szláviával szemben támadó manőverekbe kezd,
ultimátumokat bocsát ki és kardjával játszik.
Végül mégis visszavonul, de nem anélkül, hogy
beavatkozásával a nemzetközi viszonyokban el-
tolódást ne okozott volna.

Eppen ezért, amíg Itáliában az imperiálista
diktatura mai szelleme él, nem remélhető, hogy
a balkáni államokban nyugalom lesz. Ez a ve-
szedelem pedig inkább elmélyül, semmint ki-
széledik a számos szerződéssel, amit Itália —
ez is a római politikának egyik vonása — más
államokkal: Romániával, Albániával, Csehszlo-
vákiával, Lengyelországgal, Ausztriával és más
államokkal kötött. E szerződések egyrésze po-
litikai és katonai jellegű, másik része kereske-
delmi természetű és kétségtelen, hogy néhány
szerződés titkos megállapodásokat és záradéko-
kat is tartalmaz. A szerződések megkötésének
vezérgondolata az volt, hogy minél több külső
sikert lehessen elérni.

Egyidejűleg azonban az olasz probléma sür-
gös és aktuális lett. Az országnak nagy szük-
sége van arra, hogy fölösleges tömegeit valahol
felszívassa, vagy lecsökkentsze. Itália szemei
először a Földközi tenger országaira irányul-
nak, Északafrikára, ahol Tuniszt franciá pénz-
zen és olasz munkával kultiválták, továbbá
Kisázsia. A népnek e fajta szükségleteit az
imperalista diktatura a régi és megszokott
eszközökkel, invázióval és annexiókkal oldja
meg, az olasz kormány tehát minden olyan
alkalmat ki fog használni, amely közelebb

viszi céljához. Ám ha ez a politika — ami
kétségtelenül be fog következni — egy bizo-
nyos ponton túlmeleg, akkor a többi európai
nemzet nem maradhat meg semleges figyelőnek
és a Balkán-államok ismét kilépnek a színpa-
ra mint szereplők, míg a többiek a rendező és

sugó szerepét fogják játszani. Mindez olyan
természetű diplomácia, amelynek karaktere ve-
szélyezteteti a békét. Elismerem, hogy lehetnek
ennek a politikának olesó győzelmei is, de
bárki, akinek némi előrelátása van, könnyen
felismeri, hogy mi lesz majd a vége.

A belügyminisztérium beperelte a pénzügy- minisztériumot a községi illetékek miatt

(Bucuresti-Bukarest, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai „Cuvantul“ jelentése
szerint a belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium között súlyos konfliktus keletkezett a
községi illetékek kérdésében. Mint ismeretes, ezeket az illetékeket az új közigazgatási törvény
szabályozza, amely háromszorosára emelte a községi illetékeket, hogy a községek ezekből az
illetékekből fedezzék az egészségügyi, pénzügyi, kulturális és szociális tevékenységükkel járó
kiadásokat.

A pénzügyminisztérium azonban ahelyett, hogy az illetékeket teljes egészükben meghagyta
volna a községeknek, különböző kvótákat inkasszált belőlük. A belügyminisztérium erre memo-
randumot szerkesztett, melyben rámutatott arra, hogy a pénzügyminisztérium illegális címe-
ken vonta el ezeket az összegeket, annak ellenére, hogy 1927. január elsajétől nem az állam, hanem
a községi perceptorok inkasszálták be ezeket az összegeket. A községek ezért a belügyminisz-
térium approhálásával beperelték a pénzügyminisztériumot.

Kolozsvárra érkezett Maniu, Vajda, Mihalache és a nemzeti parasztpárt egész vezérkara

A nemzeti párt „fiatal“ csoportjának bálja fontos politikai megbeszélésekkel
van kapcsolatban

(Cluj-Kolozsvár, március 5. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) Ma délelőtt 11 órakor a bukaresti
expresszvonattal Kolozsvárra érkezett a nemzeti
parasztpárt több vezére, Voevod-Vajda Sándor,
Popovics Mihály és Ghidionovici szenátor, élük-
ön Maniu Gyulával, a párt elnökével. Este 8
órákor az esti gyorsvonattal Jon Mihalache, a
párt alelnöke és Pan Halippa, Kisenev szená-
tor jöttek Kolozsvárra. A pártvezérek a nem-
zeti párt keretein belül csoportosult fiatal nem-
zetipártiak által rendezett bálón vettek részt,
amely ilyenformán tulhőve a szokásos mulatsá-
gok keretein, valóságos politikai eseményé
nőtte ki magát. A politikai jellegű bálra nem-
csak Kolozsvárról, hanem a közeli és távoli
vidékekről is számos pártember jött Kolozs-

várra erre az alkalomra, akik lelkesen mani-
fesztálták a párt vezetői mellett.

A pártvezérek kolozsvári tartózkodásukat
természetesen fel fogják használni arra is, hogy
a helyi pártszervezetek vezetőivel megbeszélést
folytassanak. E megbeszéléseknek különösen az
kölesönöz jelentőséget, hogy Lupu doktor, mi-
után kimondotta a „parasztpárt“ megalakítá-
sát, a valóságban is szeretne magának egy nép-
szerűbb, szélesebb rétegeken és nem üres szóla-
mokon nyugvó pártot szerezni és ezért több
kísérletet tett arra, hogy a nemzeti parasztpárt
tagjai között toborozzon híveket akciójának.
Maniuek megbeszélései ennek az akciónak ellen-
súlyozására vonatkoznak.

Két engedményes terület koncesz- sziójáról önként lemondott Anglia

Megkezdődtek a sanghaji döntőfűközet előcsatározásai. Sanghajban újra prokla-
málják az általános sztrájkot, ha megindul a kantoniak offenzívája

(London, március 5. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A kínai eseményekről ismét ellentmondó
hírek érkeznek. A legutóbbi táviratokat követ-
lenül megelőzően még az a jelentés érkezett
Sanghajból, hogy a várostól ötven kilométerre
a kantoni és sanghaji előőrsek között kisebb
összeütközések voltak, melyeket egy döntő üt-
közet előjátékának lehet tekinteni. A kantoni
csapatok létszáma állandóan növekedik, még
pedig leginkább orosz csapatokkal. A kantoni
hadseregben eddig is több mint kétezer orosz
tiszt harcrol, akiket különböző vezérkari főnök-
ségekhez osztottak be.

Csang-Csuang-Csan, Sanghaj új főparancsnoka
kijelentette, hogy a döntő küzdelem a jövő hét
folyamán megindul és reméli, hogy tíz napon
belül az általa megszállott tartományban egyet-
len kantoni sem fog tartózkodni. Egyébként
Sanghaj kikötőjében tegnap egy orosz gőzöst
fogtak el, amely fegyverekkel volt megrakodva.

E döntő küzdelemre való készülődés feszült
hangulatában annál szenzációsabban hat a lon-
doni „Times“ Sanghajból kelteztett jelentése,

mely szerint O'Mally angol ügyvivő és a kan-
toni kormány képviselői aláírták a kiukiangi
engedményre vonatkozó egyezményt. A meg-
egyezés szerint az angol koncessziós terület
megszűnik, a rendőri szolgálatot a kínaiak ve-
szik át, az angol községi javakat pedig a kin-
kiangi klubra ruházzák át. A kínaiak kárpótlás-
képpen hajlandók negyvenezer font sterlinget
fizetni a fosztogatás okozta károkért.

A „Times“ véleménye szerint az a nézet
alakul ki, hogy a kisebb koncessziók, mint a
kiukiangi és a csinkiangi már ugyis korszerű-
lenek és komolyabb aggodalom nélkül meg-
szüntethetők, bár a kártalanítási összeg nem
fedezi a károkat. Mindenesetre már az is figye-
lemreméltó eredmény, hogy a kínaiak egyálta-
lában belementek a kárpótlás fizetésébe.

London, március 5. Sanghaji jelentések ar-
ról számolnak be, hogy az ottani munkásság
hangulata ismét izzóan izgatott. A szakszerve-
zeti szövetség kijelentette, hogy azonnal pro-
klamálja a sztrájkot, amint a kantoni csapatok
újra megkezdik előrenyomulásukat. Az egyes

Társ.
megtartandó

KÖVETEL

10.000,000	
1.000,000	
100,000	
10,000	
1,000	
100	
10	
1	

kinai, eddig Kantonnal ellenséges csapatok kantonának átpártolása egyre nagyobb méreteket ölt. Ujabb hírek szerint Sanhuj tartomány kormányzója tegnap átpártolt a kantoniakhoz. Csapatát elválták a föntakat, melyeken át a

sangtungi csapatok Hankung és Sanghaj felé elvonulhattak volna. Ha ez a hír megfelel a valóságnak, akkor az eddig Sanghajba szállított idegen csapatok is a legsúlyosabb veszedelemben forognak.

A budapesti rendőrség befejezte a vizsgálatot a kommunista összeesküvés ügyében

Ferry Oszkár csendőrfőparancsnok gyilkosa állítólag Magyarországon tartózkodik

Budapest, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyszabású kommunista összeesküvés ügyében, amely egész Magyarország közvéleményét foglalkoztatja, a budapesti rendőrség a mai napon befejezte a nyomozást. A szervezkedés részleteiről szóló jelentéseket most állítják össze azzal a céllal, hogy hétfőn a sajtónak adják ki közlés végett.

A kommunista összeesküvéssel kapcsolatosan a budapesti rendőrségre rendkívül érdekes bejelentés érkezett. A jelentés szerint Winkler

Guido Ferenc, a vörösrudalom hírhedt terrorcsapatjának egyik tagja, ki számos rablógyilkosságban és fosztogatásban vett részt és egyik gyilkosa Ferri Oszkár, volt csendőrfőparancsnoknak, állítólag Magyarországon bujkál és röviddel ezelőtt különböző vidéki városokban látták. Winkler Guido Szamuelli legmegbízhatóbb embere volt. A rendőrség a jelentés alapján széleskörű nyomozást indított Winkler kézrekerítésére, aki ellen a feljelentést sőgora tette meg.

Négy és félmillió lej elsikkasztásának vádjá alatt letartóztatták Boeriu adóhivatali főnökhelyettesét

A vizsgálat szerint a visszaéléseket Boeriu nem egyedül követte el

(Cluj-Kolozsvár, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári I. számú adóhivatalnál felfedezett visszaélések ügyében már hónapok óta tartó vizsgálat eredményeképpen tegnap délután Leonida Persescu vizsgálóbíró, a II. számú vizsgálóbírói kabinet főnöke elrendelte Boeriu Alexandru, a hivatal helyettesfőnökének letartóztatását. Mint azt annak idején részletesen megírta az Uj Kelet, az adóhivatal multévi könyvvitelének revidiálása alkalmával megállapítást nyert, hogy a könyvekben olyan adóösszegek vannak bevételezettként feltüntetve, amelyek az adóhivatal pénztárához sohasem folytak be.

A pénzügyigazgatóság január 3-ikán feljelentést tett Boeriu ellen ugy a rendőrségen, mint az ügyészségen, amely a vizsgálat során

megállapította, hogy az adóhivatal főnökhelyettese több kereskedő adótartozását megfelelő ellenszolgáltatások ellenében leirta a könyvekben és az összegekről szabályszerű nyugtákat állított ki. De ugyis operált Boeriu, hogy a felekkel befizettette a teljes összeget, az adókönyvekbe azonban csak annak egy részét vezette be és ily módon mintegy 4 és félmillió lejt sikkasztott el.

A vizsgálat azóta megszakítás nélkül tart. Tegnap délután Persescu vizsgálóbíró elrendelte Boeriu letartóztatását. Értesülésünk szerint azonban a visszaélésekben nemcsak Boeriu a bűnös és valószínűnek látszik, hogy a főnökhelyettes letartóztatásával az odíozus ügy aktái még nem zárultak le.

Vérfagyasztó cinizmussal, vallanak a szlovenszkói cigány-kannibálok

Eddig negyvennégy cigányt tartóztattak le. Viláplapok tudósítói érkeztek Kassára

(Kassa, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tornai (Szepesmegye) csendőrség tegnap ismét átkutatta a környékbeli erdőségeket, hogy az emberevő cigányok vajdáját, névszerint Szilka Sándort elfogják. A kutatás azonban eddig eredménytelenül végződött, mert csupán több kőborcigányt sikerült letartóztatni, akik a bandához tartoztak. A banda tagjai közül eddig negyvennégyen vannak lefogyva. A cigányok a vallatások során csupán azokat a gyilkosságokat vallják be, melyekre vonatkozólag az ügyészségnek már kézzelfogható bizonyítékai vannak. Mára beidéztek a rendőrségre a környékbeli zsbárusokat, mert a cigányok azt vallották, hogy az áldozatok csontjait nekik adták el. A Kassa-környékbeli erdőkben tegnap ismét kiástak négy csontvázat. A szörnyű bűntény a külföld érdeklődését is felkeltette, úgy, hogy több világlap tudósítója érkezett Kassára.

Csak egy kicsit édes volt...

A kassai főügyész ma külön kihallgatta az egyes emberevő-cigányokat, akik vérfagyasztó cinizmussal vallották be, hogy éveken át embereket ettek, akiknek husa kitünően ízlett nekik, csak egy kicsit édes volt. Környékbeli ismerősöket sohasem gyilkoltak meg, hanem messze vidékről érkező csempészeket, akikről tudták, hogy eltűnésükre nehéz rájönni.

A cigány-kannibálok bűne talán sohasem derült volna ki, ha nem akad egy Riber nevű siketnéma cigány, akit kiüldöztek maguk közül és aki, mint egyetlen, aki irni tudott a bandában, névtelen levélben jelentette fel a csendőrségen szörnyeteg társait.

Az asszony jobban ízlett...

Eddig 12 rablógyilkosságot ismertek be az emberevő cigányok, de állításuk szerint áldozataik közül csak négy férfit és egy asszonyt ettek meg. Megdöbentető volt, amikor a cigányok azt vallották, hogy különösen gulyásnak szerették az emberhúst megenni, burgonyával, vagy rizzsel. Egy Filke nevű cigány, a banda vezére vette rá őket először az emberevésre. Első áldozatuk asszony volt, akinek husa jobban ízlett nekik, mint a férfi hús. A csontokat gondosan elásták, az agyvelőrészeket a gyerekeknek adták, mert Filke azt mondotta nekik, hogy az agyvelőtől okosabbak lesznek.

Semmit sem tagadnak...

Jellemző a cigányok szörnyű cinizmására, hogy egyikük sem tagadja rettenetes tettét, a banda vezére a legcinikusabb közöttük, akit mikor a szuronyos csendőrök elvezettek, hetykén odaszólt a hírlapírókhoz:

Semmitől sem félek, semmit sem bánok!...

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűviz gyors és fájdalommentes ürülést, kielégítő emésztést és kellő étvágyat hoz létre. Hi és nőorvosok a legnagyobb magasztalás hánján írják a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, nélkül, hogy kitűnő eredménye változnék. Kapható gyógyszerárakban, dro. ériákla. és fűszerüzletekben.

Fehérhét!

SZABÓ JENŐ

női
divat különlegességek
nagyáruházába, Cluj,
legolcsóbban eladásra
kerülnek

Fehér

selymek, crepe de chinnek, marocainok, crepsatenek, gyapju szövetek, vásznak, zsebkendők, harisnyák stb.

★

1 mtr. fehér I-a vászon	Lei	39
1 „ fehér I-a kelengye vászon		55
1 drb. fehér kész alsó lepedő		
150x200 cm.		190
1 mtr. fehér alsó lepedő vászon		95
1 „ fehér nadrág-köpper I-a..		67
1 drb. fehér 6 szem. damaszt		
abrosz		225
1 garn. fehér damaszt étkező, 6		
drb. szalvétával		770
1 mtr. fehér grenadin, 120 cm.		95
1 mtr. fehér opál, 120 cm.		95
1 mtr. szerb vászón		29
1 mtr. fehér francia crepp		39
1 mtr. tennisz flanel		35
1 mtr. fehér selyem marocain ..		290
1 drb. fehér férfi és női zsebkendő		17

★

Fehérhét

Szőnyegek és függönyök, butorszövedetek, divántakarók óriási választékban.

Telefon **4-79** Telefon

Fehérhét!

HUS.

AZ UNI
sugarak k
kitakarózo
ollókkal ..
utcaiban v
Ilyenkor m
ki a soká i
Az utca i
szolgáló ut
lesz ... M
denki utra
denki félle
Holott mi
... Hir
S az előző
valahol De
olaszról k
bravurja, a
harminceze
s a hegyek
violás gyün
Minden sz
ahogy olva

„De P
először a gy
— üdvözöl
versenyhez
és a parti
sorával fog
Ayres fölk
hangja és a
vel hőmpöl

S én ne
nem voltu
lemaradtun
ratlan és m
ami már eg
még soha,
szemei elő
korban, a
sem, a mul
gőz és futó
tárnák a f
ez az ünne
e repülő k
gyárak bu
erődökről
gép és egy
játék fanta
val és dime
Egy új sz
nélkül, a v
gyárak és
eákon sodr
gás kórusa
hamisítatlan
szédülők,
jelenet ...

... Ó h
pekhez és
ma van, sz
esküvői sze
beri lelkes
dunk így
sából még
nak, illetve
feszíteni a
jezze a sz
hetetlenné
meg? Mibe
lelkének i
amért ily
Miben ülep
városok és
tón a gyá
forrasztják
vegő felett

... Az
tavaly elős
én e távira
ünnepek el
gyári szereg
dők harsog
de itt c
... A t
futnak a l
kát s kezty
hosszan fo
Az ember
egyetemés
letörölte a

Heksch & Horn

— Adárhavi emlék —

Heksch & Horn, ez volt a cég neve és én még ismertem őket gyermekkoromból. Ok voltak a kis város zsidó kispolgárai, gonddal és sovány örömmel befolyozott két familia, akiknek így a tavaszlelő hetekben, Adár hónapban mindig földért. A pezsdülő természet hozta, vagy a jóremény, hogy már nem kell kuncorogni zárt hajlékban drága tüzelőfa mellett, vagy eltévedt egy-egy napsugár, ami nemcsak felbontható fényelemekből áll, hanem bizalomról és rejtett boldogságból, betévedt hozzájuk, kevés életkedvet lövellt beléjük, aztán illant el megint hosszú hónapokra.

És így Adár hónapjában, a szökőéves lágy tavaszi napokon, nem is tudom milyen kapcsolásban, ők kerülnek elő emlékeim aljáról.

Bőrösök voltak, vagyis szedték össze a falvakon a bőröket, nyul és bárány és ló és szarvasmarha nyersbőreit, amiket elvittek egészen Zólyom vármegyébe a szlovák timárokknak, akik akkor a legjobb árat adták és akikkel okosan és becsületesen lehetett beszélni. Horn volt a társaság irányító fele, ő alkudozott, mesterkedett paraszttal és timárral, ő hajtotta föl, ha nagyon gyorsan kellett, a tökélet, Heksch ellenben az üzlet kemény, motorikus végrehajtója volt, a rend és megbízhatóság letéteményese, amire minden vállalkozásnak elmaradhatatlanul szüksége legyen.

Heksch, mondom, aki az egyenest és pontos munkát jelentette a társaságban, sokszor kemény szemrehányásokkal illethette volna üzlettársát, aki a maga kényelme és kártyaszennvedélye érdekében nem egyszer követett el olyan csavarosságokat, amik nemcsak az üzleti presztizst rontották, hanem mélyen érintették a cég életfundamentumát. Azonban a dörmögő Heksch magába fojtotta indulatait és ilyenkor csak ennyit mondott:

— Ebből jó nem fog kijönni!

Mire Horn így felelt:

— Nem éljük a patriárkák idejét és egy kis ravaszság sohasem ártott az üzletnek!

Meg volt a nyitja, hogy Heksch miért nem erélyeskedett Hornnal. Nem az üzleti nélkülözhetetlensége miatt, istenem, akinek egészséges két keze-lába legyen, nem hal éhen, ha dolgozik, társ nélkül sem.

Más oka volt Heksch Joel engedékenységének.

Az ok az volt, hogy tavaszkor, rendszerint Adár hónap napjaiban, amikor zsidó hagyomány szerint „gyarapítani kell az örömeket“, Hekschné egy-egy ujszülöttel tett eleget a hagyománynak. Az ujszülött pedig jött rendszerint a Ipoly áradásakor, amikor is a hullámok előntötték a kis parasztházat, amelyben a Heksch familia lakott, ki kellett költözködni dombos tájakra, Hornékhoz. Fölcipelték az ágyat, az ágyneműt, mindent, ami nagyon kellett és soha otthon nem felejtették a táblát, amit Adár hónapban akasztanak a falra és ami halakat ábrázol, e hónap planétáját és alatta és körülötte vidám szöveg áll zoltárokból és Eszter megillájából. Hornné is szaporán eleget tett a családgyarapítás zsidó kötelességének, de soha ilyen időtájban. Ő őszkor gyarapodott és mire a Horn család odaköltözött, neki már egy visító kis dundi ivadéka volt és az együvé költözött két családnak meg volt a maga zajos adári öröme.

Ez örömök zavartalansága érdekében törődött bele Heksch, ha kellettlenül is, Horn Lipót egyik-másik ravaszágába.

Mert aztán meg kell hagyni, hogy Horn Lipót otthon az előzékenység és megtestesült jóság volt a cégtárssal és annak feleségével szemben. És az ujszülött Heksch, valamint a régebben világrajáltak semmiben szükségét nem szenvedtek a Hornék hajlékában.

Igy ment ez egy ideig, amíg Hekschék is dombos helyre költöztek és függetlenítették magukat a Horn-féle vendégszeretettől. De akkor viszont a termékenység is megszűnt és az Ipoly is már csak a füzeseig terpeszkedett.

Ilyen pech akad a világon.

A gyermekek nőttek, de a Heksch & Horn cég vagyoni állaga maradt a régi. Dolgozni, dolgozni a bevált falatért. A gyerekeket nevelni kell és mihelyt csak bírják, odaadni boltba,

műhelybe, hogy ismerjék meg az életet és hogy könnyítsenek a szülők gondjain.

És volt egy ünnepélyes szent adári nap, amikor meleg sugarak estek Heksch Joel ágyára. Egy leáldozó élet vívódott. Jöttek Hornék. Az asszonyok sirtak, a gyerekek nagyon elfogódottan néztek egymásra, az öreg Joel szikkadt szemekkel föl a plafonra bámult. Aztán, amikor Horn Lipót föléje hajolt, nagyon elhalón és gyöngén mondom:

— Purimra már nem leszek itt!

Nem hallották a többiek, különben nem nyugodtak volna meg és nem villant volna föl bennük az öröm szikrája, amikor Horn Lipót fenhargon felelt.

— Jöttünk, hogy megkérjük Eszter kezét a mi Lajosunknak!

Megint odahajolt Joel fölé, hogy meghallja a cégtárs halk válaszát.

— Ha én már megyek — susogta — jöjjenek ők! Mert ez a dolgok rendje.

— Mazl tov — jó szerencsét! — harsogta a család felé Horn Lipót és másnap este ott a beteg ágya körül adári vacsora mellett (hal a hónap planétája) megtörtént az eljegyzés. Heksch Joel még megáldotta a szikár két tenyerével őket, de purim napjára, mint ahogy bejósolta, már elköltözött.

Eszter és Lajos Pestre jöttek. Nem minden esetben van úgy, hogy a házalók gyermekeiből nagykereskedők lesznek Pesten, vagy bankárok, vagy háziurak. Horn Lajos és Heksch Eszter örökölték a szülői cég szegénységét, küzködő fiatalok voltak és hosszú időre eltűntek szemem elől.

meim elől.

Egy este telefonhoz csöngetnek.

— Horn Lajos beszél. Kérlek, gyere le a kávéházba, fontos dolgom van veled!

Átadott egy levelet, Eszter küldte. Megírta benne, hogy Lajos valami elszámolási számar-ságot követett el a raktárban, amiért kriminális kellemetlensége lehet. Tegye meg, szerezzem meg nekik kölcsönképpen az összeget, félév alatt visszatörlesztik.

— Mert tudod, irta, ha én ígérem, abban megbízhatok. En egy Heksch-leány vagyok.

Vacsorára vittem nekik a pénzt. Négy éve voltak házassok és már három gyermek lábaltankodott az asztal körül. Mint a szegénységükkel, ezzel is demonstrálták, hogy hűek a Heksch & Horn cég hagyományaihoz. A falon ott függött Heksch Joel emléktáblája.

— Szegény öreg, mondom, ilyentájt halt meg éppen.

Erre az asszony megfordította a táblát. Az adári halas-kép volt.

Ezt most így is hagyjuk — mondotta Lajos — maradjon így.

— Sok örömünk van ebben a hónapban!

— szölt gunyos-keserűen az asszony.

— Nekem van — adta vissza Lajos évödvé — ebben a hónapban született!

Az asszony gyöngén elmosolyogta magát és ment ki a konyhába dolgozni. A férj kártyát vett elő.

Meg kellett állapítanom, hogy a Heksch & Horn cég így ebben a házassági összetételében is sértetlenül fennmaradt. Szabó Imre

Marokkóban újra kiujultak a harcok

London, március 5. A „Daily News“ Tangerből keltezett jelentése szerint Abd el Krim behódolása óta első ízben jelentenek harcokat Marokkóból. Tangerben tegnap nehéz tüzérségi tüzet hallottak, amelyből arra következtetnek, hogy ismét kiujulnak a csatározások. A kiujuló harcok Párisban lefolytatott tanácskozásokra vezethetők vissza, amelyek a tangeri statutumok felülvizsgálását célozzák.

Az osztrák fakirály végrendeletét öngyilkosságba kergetett leányának ügyvédje pörrel akarja megfámadni

Arthur Drach nem akarja pörre vinni a dolgot? Bécs legújabb szenzációja

(Bécs, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap előtt jelentették a bécsi lapok Moritz Drach halálát. A régi osztrák-magyar monarchiában alighanem Moritz Drach tarthatott igényt a fakirály címére és jellegére, mert a legnagyobb fa-szállításokat a Drach-féle vállalatok látták el. Moritz Drach a háború bekövetkeztével, majd az összeomlás után is alkalmazkodni tudott a konjunktúra változásaihoz és így megtartotta a régi osztrák viszonyokhoz képest egész kivételes vagyonának nagy részét. Hagyatékát tehát legszerényebb becsléssel 6-8 millió dollárra értéklik.

Az öreg Drach személye az évek sora óta igen kevéssé foglalkoztatta az osztrák nyilvánosságot, amely előtt inkább már csak Arthur Drach szerepelt, a nagy vagyon várományosa. Arthur Drach viszont annál többet szerepel, hol az egyik, hol a másik híres bécsi művész-nővel kapcsolatosan.

Néhány év előtt a bécsi körökben nagy megdöbbenést keltett az, hogy Arthur Drach lánya, aki egyideig egy Rosen nevű bankár felesége volt, majd elvált férjétől és öngyilkosságot követett el, noha többszáz milliórd vagyon nézett rá. Az öreg Drach lányáról, aki egyébként kivételesen szép, nagyon okos és nagyon kedves nő volt, mindenfelé tudták, hogy azért hagyta el férjét, mert egy régi osztrák hercegi család egyik tagja iránt ébredt szerelemre. Noha ez a herceg házasságot ígért Moritz Drach lányának, az öreg fakirály kezdettől fogva ellenzte lányának terveit. Amikor aztán a fiatal hercege családja által támasztott ellenállás folytán kénytelen volt halasztani, majd újból halasztani a házasságkötést, az osztrák fakirály lánya öngyilkossá lett: és fiatalon, szépsége virágában távozott az élők sorából.

Már most az öreg Drach az öngyilkosság után sem bocsátotta meg lányának azt a vonalmat, amelyet a régi osztrák hercegi család egyik fiatal képviselője iránt érzett, tehát végrendeletében nem gondoskodott arról az uno-

kájáról, aki a Rosen nevet viseli, legalább a törvény előtt.

Már most Drach unokájának jogi képviselője nem akar megnyugodni ebben a végrendeletben, amelynek hír szerint pozitív formahibái vannak, mert a végrendeletet az öreg Moritz Drach aláírta ugyan, de nem sajátkezűleg írta, azonkívül pedig elmulasztott gondoskodni arról, hogy a végrendeletet tanuk hitelesítsék.

A bécsi körökben nagy érdeklődéssel várják, mi lesz a hatalmas örökség sorsa, amint nagy érdeklődéssel várják azt: vajjon Arthur Drach, aki idáig inkább csak a színházak és a színésznők körül szerepelt, alkalmas lesz-e a hatalmas hagyatékba kapcsolt üzleti vállalatok vezetésére.

A bécsi gazdasági körök úgy tudják, hogy Arthur Drach idáig nem tudott volna résztvenni az üzleti ügyek vezetésében akkor sem, ha kevesebb érdeklődést mutat a színházak és színésznők iránt, mert apja egészen a halálos ágyig magának tartotta fenn minden üzleti ügyének kizárólagos intézését és távoltartotta fiát is a vállalatok vezetésétől.

A magastermetű, szőke, kedves Arthur Drach azonban ismerőse Bécsben mindenkinek, aki oszt vagy szoroz az osztrák fővárosban annál inkább, mivel mindig bőkezűen bánt a pénzzel.

Sokfelé azt hiszik tehát, hogy az amugyis fantasztikus örökség egy részét Arthur Drach szívesen áldozná fel a per elkerülésére és arra, hogy teljes mértékben gondoskodjék nővérének kislányáról.

Nagy érdeklődéssel várják tehát, miként fog beválni Arthur Drach most, amikor kénytelen átvenni a nagy örökölt vállalatok vezetését, amint kíváncsian várják azt is, vajjon sor kerül-e az örökségi perre.

Hirdessen az Uj Keletben

a mai v

Al
a Pá
gyar
irta.

A középeuró hallatára mindig dol s nem tudja a francia köznéven az általános rövid megnevezésében.

Nem erről jogot nem fen beleilleszkedett zásába, hogy or zervatív körök hívei vannak. oldalon.

A konzerva választójog ink erőszakos általa következett be alkotmányos jog körökben vannak cenzusos választelnak.

A vita tehát hanem a választárság ak tás volt érvény gyon kiszolgál a kerületben toknak. A képnem départment lasztották. Ez választás, hanem többszörözése.

Az arányla rodtak s a há választási reform való volt, hog lehet alapítani jobboldali párlanyhasága, sőt elfogadtak egy az aránylagos

Az 1919-ik állottak a jobb lajstrommal l előnyeiket kihas sok egy része jöttek létre: szabadkőműve pártiak. Mill szönheti mar elnökségét. A választási küz akkor nem er vereséget szem tekintetében, választási rend 1914. évi válszavazattal tö tek, 1919-ben emelkedett, e nem felére cs

1924-ben, ismét szóba k A Bloc Natio reform módó csekély módó is érvényben kartelle lépt tákat belevév

A választ a Bloc Natio séget szenved

Mivel en 1928-ban lejár reform kérdé

Azok a k kat, szóba h viselőház ma hosszabbítani sajtója s a

Tavas

Harc indult Franciaországban a mai választási rendszer erkölcsstelensége ellen

Aránylagos választás helyett kerületi szavazás

Alanti érdekes politikai tudósítást a Párisban élő Szende Pál, a volt magyar népköztársaság pénzügyminisztere írta.

A középeurópai ember a választási reform hallatára mindig az általános választójogra gondol, nem tudja megérteni, miért foglalkoztatja a francia közvéleményt most ez a reform, hiszen az általános választójog Franciaországban rövid megszakítással már 1848 óta van érvényben.

Nem erről van szó. Az általános választójogot nem fenyegeti semmi veszély, annyira beleilleszkedett már a francia ember gondolkodásába, hogy onnan kiirtani nem lehet. Konzervatív körökben éppen olyan meggyőződéses hívei vannak, mint radikális és szocialista oldalán.

A konzervatívok látják, hogy az általános választójog inkább gátja, mint előmozdítója az erőszakos átalakulásoknak; a forradalom akkor következett be, mikor a tömegeket kizárták az alkotmányos jogok gyakorlatából. Csak royalista körökben vannak ellenségei, ezek azonban nem cenzusos választójogot, hanem diktatúrát követelnek.

A vita tehát nem a választójog körül folyik, hanem a választási rendszerről. A harmadik köztársaság alatt kezdetben a kerületi választás volt érvényben. Ez a rendszer azonban nagyon kiszolgáltatta a megválasztott képviselőt a kerületben döntő szerepet vivő érdekesoportoknak. A képviselőket nem kerületenként, hanem départementenként, lajstromok alapján választották. Ez azonban nem volt aránylagos választás, hanem a kerületi szavazásnak megtöbbszöröse.

Az aránylagos választás hívei egyre szaporodtak a háború után 1919-ben, mikor a választási reform terve ismét felmerült, nyilvánvaló volt, hogy azt csak az aránylagosság elvére lehet alapítani. Erre szövetkeztek az összes jobboldali pártok s a baloldal egy részének lanyhasága, sőt nyílt árulása által támogatva elfogadtak egy törvényt, amely megesufolása az aránylagos választási rend eszméjének.

Az 1919-iki választások alkalmából összeállottak a jobboldali és középpártok s közös lajstrommal kandidáltak, hogy az új rendszer előnyeit kihasználják. Velük tartott a radikálisok egy része is. A legerkölcstelenebb koalíciók jöttek létre: együtt jelöltek katolikusok és szabadkőművesek, republikánusok és királypártiak. Millerand ennek a koalíciónak közszónokai mandátumát és későbbi köztársasági elnökségét. A szocialisták külön vonultak a választási küzdelembe, — a kommunisták még akkor nem erőszakolták ki a szakadást. Nagy vereséget szenvedtek, de csak a mandátumok tekintetében, ami ennek a kores, aránylagos választási rendszernek éppen a főcélja volt. Az 1914. évi választásokon a szocialisták 1 millió szavazattal több mint 100 mandátumot szereztek. 1919-ben szavazataik száma egy és félmillióra emelkedett, ellenben mandátumaik száma majdnem felére csökkent.

1924-ben, közvetlenül a választások előtt ismét szóba került a választási reform kérdése. A Bloc National nem tudott megegyezni a reform módosításaira nézve s ezért a törvény, esekély módosításoktól eltekintve, — továbbra is érvényben maradt. A választások előtt kartellre léptek a baloldali pártok, a szocialistákat belevéve.

A választási rendszer alkotói ellen fordult, a Bloc National 1924 május 11-én döntő vereséget szenvedett.

Mivel ennek a kamarának a mandátuma 1928-ban lejár, újból aktuális lett a választási reform kérdése.

Azok a képviselők, akik féltik mandátumaikat, szóba hozták az eszmét, hogy a mai képviselőház mandátumát két évvel meg kellene hosszabbítani. Az eszmét felkapta a banktöke sajtója s a jegybank elnöksége interveniált is

Poincarénál a terv megvalósítása érdekében. A demokrácia Franciaországban azonban oly erősen gyökerezik a lelkekben, hogy a terv nem bírta ki egy hétnél tovább a nyilvánosságot, azonnal el kellett ejteni.

Három, illetőleg négy lehetőség az, ami komolyan szóba jöhet. Az első az R. P. (repräsentation proportionnelle), az aránylagos választás igazságos megvalósítása. A második a mai rendszer meghagyása módosításokkal, vagy anélkül. A harmadik a kerületi szavazáshoz való visszatérés, a negyedik pedig a lajstromos rendszernek újabb bevezetése. Ezek a problémák foglalkoztatták a szocialista párt mostani rendkívüli kongresszusát is.

Németország hat-hét milliárd arany- márka saját tőkével rendelkezik

A londoni „Economist” szerinti a németek ismét tudnak tőkét exportálni.
Március 9-én indul külföldre a Banca Nationala kormányzója

(Cluj-Kolozsvár, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Újabb hírek szerint a kétszázmillió aranymárkás német kölcsön ügye egy nagy lépéssel ismét előrehaladt a megvalósulás felé. Averescu miniszterelnök csütörtökön este magához hívatta a liberális bankok vezetőit, akik tudvalevőleg eddig hevesen ellenzték a német kölcsön felvételét. A miniszterelnök részletesen ismertette előttük a berlini tárgyalások jelenlegi állását és sikerült meggyőznie a liberális tőkét arról, hogy ez a tranzakció feltétlenül szükséges az ország részére. A liberális bankvezérek állítólag meg is ígérték, hogy közre fognak működni úgy a német kölcsön, mint a további kölcsönök felvételében. Ezek után tehát Burileanu bankkormányzó külföldi útja semmilyen akadályba nem ütközik. Tekintettel arra, hogy dr. Schacht, a német birodalmi bank kormányzója március 9-én Londonban lesz,

a Banca Nationala kormányzója korábban indul el külföldre és először Londonba megy, majd Párisba utazik

és amennyiben az itt folytatott tárgyalások kedvezően fognak lefolyni, sor kerül a berlini kölcsön-szerződés hivatalos perfektuálására.

Ezzel kapcsolatban érdekesnek tartjuk ismertetni a londoni „Economist” legutóbbi számában megjelent cikket, amely azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy módjában áll-e Németországnak nagyobb tőkét külföldi kihelyezése. Ez az előkelő angol pénzügyi folyóirat történelmi visszapillantást vet Németország gazdasági életének utolsó két esztendejére. Még 1925-ben a német fizetési mérleg közel négymilliárd aranymárkával volt passzív, de 1926-ban már 1220 millió aranymárka fölösleget mutatott fel.

A németek tavaly 1750 millió arany-
márka kölcsönt helyeztek ki külföldön
az exportfölöslegből,

főleg Oroszországban. Emellett azonban a németek eleget tettek jóváérteli kötelezettségeiknek, gyarapították aranyfedezetüket, visszafizették az Amerikában és Angliában felvett rövidlejáratú kölcsönöket, összevásárolták a külföldön lévő hosszulejratú

A helyzet az, hogy a kormányjavaslat, amelyet most készített el Sarraut belügyminiszter, a kerületi szavazáshoz akar visszatérni. Ez még azonban nem jelenti azt, hogy a javaslat törvénnyé válik. A reakciós pártoknak titkos kiváltása az, hogy a mai rendszer néhány reájuk nézve kedvező módosítással érvényben maradjon. Ezek tehát valószínűleg elvi hősökként lépnek majd fel s a valódi aránylagos választás mellett törnek lándzsát s mellette is szavaznak, abban a reményben, hogy a szenátus, amely túlnyomó többségében a kerületi szavazás híve, ezt ugysis vissza fogja utasítani.

A terv sikerülte nagyon valószínű, de nem feltétlenül biztos. A francia történet mutat erre egy nagyon érdekes példát. 1875-ben a képviselőháznak még monarchista többsége volt s ezek a pártok addig manővereztek, amíg egy szavazattöbbséggel a köztársasági államforma győzedelmeskedett.

kölcsönkötvényeket és jelentősen megnövelték a külföldi pénzügyi deponált valutabiztosítékokat.

Németországnak ma már saját tőkét is vannak, amelyek 1926-ban hatmilliárd aranymárkát tettek ki az 1913 évi 8,5 milliárddal szemben. Ezek hivatalos német adatok, amelyeket az „Economist” tulajdonosoknak tart és Németország saját tőkét 7,5 milliárd aranymárkára becsüli. Igaz, hogy összes kötelezettségeinek teljesítésére és a gazdasági életnek békebeli nivón való fentartására Németországnak lényegesen több saját tőkére van szüksége, ez azonban nem zárja ki annak elismerését, hogy Németország kitűnő pénzügyi helyzetben van és saját céljaira többé nem szorul külföldi segítségre. Amerika, de Anglia is örömmel adja pénzüket Németországnak, hogy azt kihelyezze, de

Németország kezd abba a helyzetbe kerülni, hogy a saját pénzét adja kölcsönbe.

Ez a tény nemcsak pénzügyi és gazdasági szempontból nagyjelentőségű, hanem politikai tekintetben is, mert tőkét exportálni erőt jelent.

Az angol lap mindamellett azt állítja, hogy Németország még nem lett pénzügyi nagyhatalom, bár az utóbbi években óriási haladást tett. Annyi bizonyos, hogy Németország ismét tud tőkét kihelyezni és kölcsönöket folyósítani.

— Az „Ezra” szerzői estje iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg nemcsak Kolozsvár kulturális részéről, hanem egész Erdély zsidóságában. A szerzői esten az erdélyi magyarnyelvű zsidó irodalom legkiválóbb alkotásai fognak megszólalni, a legkiválóbb recitátorok előadásában. A szerzői este e hó 10-én este 9 órakor lesz a katolikus gimnázium disztermében.

— Kéthónapi fogházra ítélték Prónay Pált. Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék Prónay Pált, néhai Nagy Pál tábornok ellen írott sértő cikkeiért ma vonta felelősségre. A hatrendbeli rágalommal vádolt Prónayt a törvényszék kéthónapi fogházra és 840 pengő pénzbüntetésre ítélte. Ugy a vád, mint a védelem képviselői az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

Szolid kiszolgálás

Lakodalmak és bankettek részére külön termek

Megnyilt

Bárány étterme

Olcsó abonoma

Olcsó abonoma

Erdélyben a legegánsabb
שר ארט. Kósz. étterem.

Oradea

Strada Pavel No 21. (volt Pál vendéglő helyiségei.)
Bárány Eliás, a volt Lloyd-étterem tulajdonosának a vezetése mellett

Speciális ételek

Tavaszi ruhák olcsó festése, tisztítása megkezdődött CINK-nél, Cluj

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Vasárnap

5687. Védár 2
1927. március 6.

Hétfő

5687. Védár 3.
1927. március 7.

Schwarzbarth anyja

Bernhard Lecache jónévű francia író, aki végigjárta tanulmányi okokból az ukrán pogromvárosokat, a napokban közölte uti élményeit. Itt találjuk az író beszélgetését az Odesszában élő Salom Schwarzbarth anyjával.

Szegényes, kis szobában, öreg butorok között találtam — írja Bernhard Lecache — a friss nézésű öreg asszonyt.

— Schwarzbarthné asszony?
— Schwarzbarthné vagyok. Ön pedig kicsoda?
— Jövök Párisból, a fiától. Csókolgatja önt.
— Ó, valóban gondol még rám?

Kezeit vállaimra helyezi, nevet és sir. Aztán elhallgat és percekig nem jön ki szó az ajkán. Fél és alá sétál a szobában, mintha keresne valamit.

Azután ülésel kínál és szembe ül velem. Kérdez, én óvatosan felelek, az ajkamon van, szeretnék mondani neki egyet és mást a nagy pörrel, ami a fia ellen készül, de ami a pogromisták pöre lesz. Szegényéret, vagy ösztön, vagy mi visszatartott. Az öreg asszony Karmel-bort vett elő és megkért, hogy igyak fia egészségére.
— Igazán ismeri őt? — kérdezte.

Belépett egy fiatalember, a család barátja. Újra megindul a beszélgetés. Egyik-másik szónál a fiatalember int a szemével és amikor Schwarzbarthné elnézett, újját ajkára tette. Még jobban vigyáztam a szavaimra. Az asszony észrevett valamit.

— Miért beszél olyan keveset? — csodálkozott — bizonyára elfáradt!
— Fáradt vagyok.

Schwarzbarth anyja nem tudta, hogy fia agyonlőtte Petljurát, hogy börtönben ül és hogy törvény előtt vonják felelősségre. De az asszony megérezte, hogy nem mindent mondunk el neki.

— Maguk titkolnak valamit előttem — mondotta ismételtelen.
Bucszom.

— Nemsokára viszontlátja — mondom.
— Istenem, hogy szeretném megérni a napot. Kezet csókoltam neki. A szemében könnyek reztek.

— Coanda tábornok 70 éves. Tegnap este a szenátus termében bankettet tartottak Coanda elnök tiszteletére 70-ik születésnapja alkalmából. A banketten résztvettek Goldis, Lepadatu, Trancu-Jasi, Buisoceanu és Popovici Dori miniszterek. Negulescu, Darvari és Trancu-Jasi köszöntötték fel az ünnepeltet, aki meghatóttan válaszolt. A bankett éjfélkor ért véget.

— A kolozsvári Menza Academica új vezetősége. A kolozsvári Menza Academica vasárnap tartotta rendes közgyűlését, amelyen a Menza élére a következő új vezetőséget választották meg: Elnök Abraham Izsák. Alelnök Simon Ernő. Pénztáros Kóváry József. Gazda Budic Jakab. Titkár Berger Mimi. Jegyző Róth Frida. Háznagy Fischbach H. Ellenőr Weinmann Vilmos.

— Vak tüzlárma Gyulafehérváron. Tudósítónk jelenti: Tegnap este fél 7 óra felé a városnak „Lipován“ név alatt ismert részén kigyuladt egy nádas. A hatalmas lángok láttára a városban katasztrófális tüzvézsről beszéltek, amely az egész Lipovánt pusztulással fenyegeti. A tüzoltóság is kivonult teljes készültséggel, azonban tennivalója nem igen akadt, mert minden erőmegfeszítés nélkül sikerült a veszélyeztetett területeket elvágni a tüztől. Így a késő esti órákban a tüzoltóság is visszavonult.

Zaleczky külügyminiszter cáfolja az angol-lengyel szovjetellenes front híreit

Zaleczky reméli, hogy Németországgal sikerül megegyezésre jutnia

(Bécs, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol-orosz konfliktus ügyével kapcsolatban nagyon érdekes és jelentőséges Zaleczky lengyel külügyminiszter nyilatkozata, amelyet a bécsi sajtó képviselőinek Genfben való átutaztatásán adott. A külügyminiszter a „Neue Freie Presse“ munkatársa előtt a leghatározottabban megcáfolta azt a híresztelést, hogy Lengyelország és Anglia között tárgyalások folynának arról, hogy Lengyelország és Anglia közös frontot teremtsenek Szovjetország ellen.

A külügyminiszter szerint az angol kormány ilyen ajánlatot soha nem tett és egyáltalában nem próbálta befolyásolni a lengyel kormányt arra, hogy az európai helyzetet ilyen Szovjetország ellen irányuló közös fronttal mérgesítse el. A felszült lengyel-német helyzettel kapcsolatban Zaleczky kijelentette, hogy Lengyelország jóakarattal igyekszik a nehézségeket elsimítani és reméli, hogy Genfben Stresemann külügyminiszterrel eredményes tárgyalásokat fog folytatni.

Monarchista tüntetés készül a Kisenevben tárgyaló orosz delegáció ellen

A végleges fogolykicserélés kérdésén a román és orosz kormány közvetlenül fogja rendezni

(Chisinau-Kisenev, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap tartotta meg első ülését a román-orosz vegyesbizottság, amely délelőtt 11 órától délután 3 óráig tartott. Az orosz delegációt, amelynek tagjai Lebiewsky Smetanics György és Petrenco odesszai polgármester, a kisenevi hatóságok fogadták és miután a vendégek megtekintették a várost, megkezdődtek a tárgyalások, amelyekben Rascanu tábornok Beszarabia kormánybiztosa is részt vesz. Az ülésen az orosz delegáció vezetője elnökölt, mert a szokások szerint mindig a vendégküldöttség adja az elnököt. A tanácskozás során megvizsgálták a legutóbbi időben történt határcsúszásokat, a foglyok repatriálásának kérdése azonban nem került szóba, mert ezt a kormányok közvetlen tárgyalásokkal fogják majd megoldani.

Rascanu tábornok az újságírók kérdésére kijelentette, hogy ő nem vesz részt a bizottság munkálataiban, amelyeknek keretét egyébként a belügyminiszter állapította meg.

Az orosz delegáció őrzésére messzemenő intézkedések történtek, mert hír szerint az orosz monarchisták ellenséges tüntetést akarnak rendezni.

— Asszonykám. (Operettbemutató a kolozsvári Magyar Színházban.) Az Asszonykám már csak azért is léféjfel startol a többi hasonló termékek előtt, mert szolid polgári miljöben játszódik le a cselekménye. Hogy azonban az exotikum mégse hiányozzék, ezek a polgárok valami nemesi familiával való házasságba bonyolódnak és ezenközben annyi számságot csinálnak, hogy az embernek muszáj nevetni. Még valami van benne, ami megkülönbözteti a sablon-operettektől: problematikája van: ott kezdődik, ahol a többiek végződnek. Bonviván és primadonna már boldogan egymáséi, mikor a függöny felgördül és a három felvonás ennek a házasságnak a komplikációit mutatja be. Innen megtudhatjuk tehát, hogy mi történik az operettek negyedik, ötödik és hatodik felvonásában, amit szokás szerint nem játszanak el a színpadon. A sok aktualitással és bohósággal felfrissített, de egyébként nagyon lapos szöveget hangulatos, meleg romantikával átszótt dallamok, p. t. togo tánczeneszerzők festik alá hatásosan, Lengyel Irén asszonyos melegséggel és közvetlenséggel vitte a címszerepet, amelyet eleven élettel töltött meg decens, friss játéka. Dajka Margit, Tolnay, Selmeczy, Ihasz és Leóvey kreáltak a többi szerepeket, amelyek bő és hálás alkalmat nyújtottak a kitérő színészeknek tréfás rögtönzésekre, mulatságos és groteszk helyzetek egész sorának kiaknázására. (k. r.)

— Óriási csalásnak jöttek nyomára a budapesti központi zálogházban. Budapestről jelentik: A budapesti Központi Zálogházban óriási csalásnak jöttek nyomára. Megállapították, hogy Vas Áron becsüs, összejártsza Brunner Pál zálogházi tisztviselővel, értéktelen holmikért nagy összegeket adtak kölcsön, miáltal több mint félmilliárd koronával megkárosították az államot. Vas Áront a rendőrség elállították, ahol bevallotta a büncselekményt és elmondotta, hogy büntetésével együtt elhatározta, hogy a sikkasztott pénzzel mindketten kiszöknek Amerikába. Brunner már el is utazott Amerikába, neki most kellett volna szöknie. A hűtlen tisztviselők közvetlen főnökeit is elállították a rendőrség, így Jámbor Sándor és Éliás István üzletvezetőket, akiket kihallgatásuk után őrizetbe vettek. A főtisztviselők azt vallották, hogy tisztviselőikben nagyon megbíztak és ezért szükségtelemnek tartották a csomagok átvizsgálását. Vas Áron büntársa, a szökésben lévő Brunner ellen a rendőrség körözlevelet bocsátott ki.

— Drótnélküli próbabeszélgetés Newyork és Frankfurt között. Berlinből jelentik: Tegnap folyt a nagy sikerrel az első drótnélküli próbabeszélgetés Newyork és Frankfurt között. Németország ugyanis kérte, hogy a london-newyorki drótnélküli telefonforgalmat terjesszék ki Németország egyes városaira is.

— Az „Ezra Hapoél“ vasárnap este 8 órai kezdettel tartja szokásos club-összejövetelét, mely alkalommal Salamon László Spinozáról fog megemlékezni. A megjelenteknek más szórakozásban is lesz részük. Vendégeket szívesen látunk. Az Elnökség.

— Adarhetediki prédikáció. Glasner Akiba, az ortodox zsidó hitközség főrabija e hónap hatodikán, vasárnap délután öt órakor tartja az elmúlt év nagy halottai fölött a szokásos Adarhetediki gyászbeszédet a nagytemplomban. A beszédben a főrabbi ki fog térni az aktuális problémákra, így elsősorban a zsidó kórház ügyére.

— Portugália diktátora a demokrácia hívének mondja magát. Lizabonból jelentik: Carmo generális, a portugál köztársaság elnöke: diktátora, nyilatkozott a sajtónak: „Nem akarom — mondotta — sem Mussolinit, sem Primo de Riverát utánozni. Portugáliát hozzá akarom segíteni nemzeti újjáéledéséhez, de nem túlzott centralizmussal, hanem ellenkezőleg, a törvényhatóságok autonómiájának messzemenő kedvezésével.“ Arra a kérdésre, vajon nemsokára helyreáll-e Portugáliában az alkotmányos állapot, az elnök így felelt: „Az alkotmányos életet csak akkor állíthatjuk vissza, ha biztos garanciánk van a rend és nyugalom teljes helyreállítására. Ugyanakkor szeretném, ha egy igazságos választói törvény alapján kerülne be a nép képviselői a törvényhozásba. Ez a törvényhozás alkotmányozó jellegű lesz a mostani rendszer pedig csak átmeneti rendszernek tekinthető.“

— A nagyváradi Tábla leszállította Markovitsné gyilkosainak büntetését. A nagyváradi ítélőtábla tegnap hirdette ki az ítéletet Márton István és felesége bűnperében, akik emlékezetesen 1925 áprilisában Szatmáron meggyilkolták és kirabolták özevgy Markovits Hermann avasujfalusi zöldségárusnót. A szatmári törvényszék 15 évi kényszermunkára ítélte a gyilkosokat, a Tábla azonban Márton István büntetését 12 évi, feleségének büntetését 10 évi kényszermunkára szállította le.

Underwood

a világ legjobb írógépe. — Gyári lerakat Révész Béla papírkereskedésben, Marosvásárhely

Alapítva 1909-ben.

Dr. med. NÁGER és KALLÓS vegyész orvos-kémiai és bakteriológiai

orvosi laboratóriuma — Arad

Str. Moise Nicoara 19.

Vizsgálunk: vért (Wassermann, Widal stb.) gerinc-folyadékot (Goldsol) vizelet, köpet, autovaccina, ivó-víz stb. — Kívánatra vérfelgátsra szolgáló steril fölöt küldünk.

Gondos anya gyermekénél Höfer hintőport, krémet, szappant használ

NA
fél és eg
Citrom 330 drb
LÉB F
Telefon 4-71.

ST
Különleges m
Charles
Isme

Na
Főszerepek
Henry B.
Megható jele
Allanok harc

U
Harry
Tit

szenczi
nem lá

A

a bo

Drama 8
Va

Gy
G
Bővebbet G
Regele Ferd

Autó-
hengel
valamint b
a legolcsóbb

SZA
Cluj, Str.

M

a világ

eddig

több m

Erd

Cluj, S

Óva int
haszn

NARANCS

fél és egész lédás, sárga és vörösbélű.
Citrom 330 drb-os, kapható nagyobb mennyiségben
LÉB FIVÉREK - Cluj
Telefon 4-71. Telefon 4-71.

SELECT-MOZGÓ

Különleges műsor Különleges műsor

Charles d. Roggers bemutatja

Ismeretlen

katona

Nagy megrendítő drámát.

Főszerepekben Marguerite de Motte,
Henry B. Walthall, Charles E. Max

Megható jelenetek Németország és az Egyesült-
Államok harcából. Orgonakiséret és ének-szólo.

URANIA-MOZGÓ

Harry Hill kiváló akrobata

Titokzatos

gyémánt

szenzációs kalandorfilmben. Eddig
nem látott akrobata mutatványok.

Monopol Concordia

APOLLO-MOZGÓ

Hajsza

a boldogság után

Dráma 8 felvonásban. Főszerepekben Elmir
Vantier, Gaston Jacquet

Monopol Turulfilm

Gyermeknyaralás

Gradóban, szülők nélkül.

Bővebbet Grosz Ilona tanítónőnél — Oradea,
Regele Ferdinand 7.

**Autó-, traktor-motor
hengerek kőszőrülését,**
valamint bármilyen fogaskerekek készítését
a legelőbbban vállalja. Telefon 10-13

SZABÓ JÁNOS

autójavító műhelye

Cluj, Str. Jasilor (Nagyszamos) 2.

MINIMAX

a világ legjobb tüzfecskendője.

MINIMAX

eddig 50.000 tüzesetet oltott el.

MINIMAX

több mint 170 emberéletet mentett meg.

MINIMAX

Erdélyrészi vezérképviselője
Cluj, Str. Gen. Poetas No. 3.

Óva intünk mindenkit az olcsó és
hasznavehetetlen utáztatoktól!

Közgazdaság

Tömegesen vásárolja Erdélyben a bányajogokat a „Mica“ bányavállalat

Hunyadmegyében egész sereg magánbánya cserélt gazdát az utóbbi időben

(Cluj-Kolozsvár, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hivatalos lap tegnapi és mai számában egész sereg érdekes bányaiügyi tranzakció híre jelent meg, amely igen közelről érinti Erdély gazdasági életét. Az 1920-ban 27 millió lej alaptőkével alakult bukaresti „Mica“-bányavállalat egymásután vásárolja meg a magántulajdonban lévő erdélyi kisüzemeket. Ezek a vásárlások annál érdekesebbek, mert a tekintélyes „Mica“ elnöke maga Averescu miniszterelnök, alelnöke pedig Coanda tábornok, a szenátus elnöke, a vállalat vezetőségében pedig az ország politikai és közgazdasági életének legjobb nevével bíró képviselői foglalnak helyet.

Eddig is számos érdeklődés volt Erdélyben a „Mica“-nak. Övé a brádi 12 Apostol bánya, azonkívül pedig a dévai Banca Comerciala și Industrială-nál is van érdeklődése, valamint más vállalatoknál. Még nagyobb jelentőségűek a „Mica“ reágitái objektumai. És ehhez a tekintélyes vagyonállományhoz a vállalat most

megszerezte Reményik Lajos kolozsvári lakosnak a hunyadmegyei Heregány község területén levő bányait és kutatási jogait, még pedig 11 bányakoncessziót és 884 kiaknázási engedélyt. Götzlinger Leó, Grünbaum Ignác és Schwartz Oszkár 15 koncessziót adtak el a „Mica“-nak, a hunyadmegyei Boica községben 155, Crăciuneștiben 7 és Fireștiben 285 hektár területre. De megvásárolta a Mica a „Căinel“-társaság 100 bányarészét, azonkívül 36 kizárólagos aknázási jogot Boica, Căinelul de sus, Crăciunești és Hărtăgani községek területén.

Az arany- és ezüstbányákon kívül szénbányákat is vásárol Erdélyben a „Mica“. Most vette meg a vállalat az Acevtől annak 19 koncesszióját Brádban 505 hektár és 3037 négyzetméternyi területre, amelyen barnaszén fog ki-termelni. Ezek a vásárlások természetesen nagy érdeklődést váltottak ki a bányatulajdonosok körében.

Csak átmeneti jellegűek az új földgáz-
árak. Elsőnek közölte az Uj Kelet, hogy az iparügyi minisztérium váratlanul megállapította az új földgázárakat. Ab földgázkat a világító-gáz köbméterje 1 lej, a fűtőgázé 90 bani, az ipari gázé 80 bani, amely árakhoz a Nemzeti Földgáz Társaságnak joga van 30 banit felszámítani gázvesztés címén, azonkívül pedig a fogyasztás arányában megállapítandó szállítási díjat a vezeték fentartási céljaira. Ez az összeg azonban szintén nem haladhatja meg a 30 banit köbméterenként, vagyis például az ipari gáz a fogyasztó vállalatnak 1-40 lejnél többé nem kerülhet. Azok a vállalatok, amelyeknek külön szerződésük van a Nemzeti Földgáz-társasággal, továbbra is az ebben a szerződésben megállapított árakat fizetik. A felemelt gázárakon kívül, amelyek március 15-én lépnek életbe és szeptember 15-ig maradnak érvényben, külön kell fizetni 2 lej köbméterenként adó, és illeték címén. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok, akiknek más jövedelmük nincs és családdal bírnak, 45 banit kapják a gáz köbméterét ab vezeték. A gázdíjakat a számla kézbesítésétől számított két héten belül ki kell fizetni, különben elzárják a vezetékét. Az ármegállapító miniszteri rendelet kimondja egy bizottság alakítását az összes érdekeltek bevonásával, amely megvizsgálja a vezetékkeket és javaslatot teygen arra, hogy miként lehet a gáz elosztását helyesebb alapokra fektetni és a gáz-illanást a minimumra csökkenteni.

A legfőbb gazdasági bizottság ülése

Pénteken délelőtt ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága, amely kizárólag a nemzetközi gazdasági konferencia kérdésével foglalkozott. Berlescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter megbízást kapott, dolgozzon ki részletes referátumot arról, hogy Románia ki által és milyen módon képviseltesse magát a genfi konferencián, amely tudvalegőleg május 4-én veszi kezdetét. A referátum azután a minisztertanács elé kerül.

Március 14-én lesz az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. közgyűlése.

A két tekintélyes régi pénzintézet fúziójából alakult Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. március 14-én délután 4 órakor tartja meg 35-ik évi rendes közgyűlését Kolozsváron, az intézet Rózsa-utca 1. alatti székházában. A bank már közzétette mérlegét, amely a fúzió óta az első és abban 12 millió 862813 lej 34 bani saját tőkék mellett 1 millió 959 ezer 699-32 lej tiszta nyereséget tüntet fel.

Az Angol Bank kormányzója a francia frank stabilizálásáról tárgyal Berlinben.

Berlinből jelentik: Montagu Norman, az Angol Bank kormányzója Párisból Berlinbe érkezett. A kormányzó a Reichsbank elnökével folyó tárgyalásokat tárgyalta meg, de azt hiszik, hogy tárgyalni fog a frank végleges stabilizálásának kérdéséről is. Montagu Norman tudvalegőleg a napokban Poincaré francia miniszterelnök vendége volt, akivel szintén a frank stabilizálásáról tanácskozott.

Tőzsde

A lej további esése teljesen megszilárdította a piacot. A kereslet azonban még mindig tartózkodó és így üzletkötés alig jött létre.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 március 5 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3330—3350	—	—	491 ³ / ₄	3325	11011	13660	649	192320
Newyork ..	173—174	520	520	2557	172	57250	71060	3376 ¹ / ₂	—
London	842—845	2523 ¹ / ₂	2523 ¹ / ₂	12410	837	2777 ³ / ₄	3448 ¹ / ₂	16382	48518
Páris	690—700	2033 ¹ / ₂	2033 ¹ / ₂	—	678	2238 ³ / ₄	2777 ¹ / ₂	13235	39112
Milano	765—775	2290	2290	112 ¹ / ₂	770	2520	3127	149	440 ¹ / ₂
Prága	513—516	1540	1540	—	514	1695 ¹ / ₂	210487	—	2961 ¹ / ₄
Budapest ..	3040—3050	9090	9090	—	3020	—	12406	591 ¹ / ₈	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	300	1005 ¹ / ₄	124775	5944	176
Bukarest ..	—	312 ¹ / ₂	307 ¹ / ₂	1530	—	330	421 ³ / ₄	2030	59 ¹ / ₂
Varsó	—	5805	5805	—	—	6395	7925	377 ³ / ₄	—
Bécs	2425—2440	7315	7315	—	2440	8055	—	475	—
Berlin	4100—4110	12326	12326	—	4110	13572	16830	80010	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 307¹/₂, Páris 1530, Budapest 33000, Bécs 42175, Prága 2030.

Üveg, porcellán

és lámpaárúk legelőbb beszerzési forrása **Auslän-
der Lajos, Cluj**, Calea Reg. Ferdinand 67. (Szigu-
rancával szemben.) Engros. Endetail. Telefon 9-54.

lja nt hírét e júnia

az angol kormány egyáltalában nem kormányt arra. Szovjetországra értesítse el. A fészesolatban Zaleczky jóakarattal igyek és reméli, hogy szterrel eredményes

enevben

en

y közvetlenül

a meg első ülését tartott. Az orosz zai polgármester, megkezdődtek a vesz. Az ülésen gküldöttség adja tárcidenseket, a ányok közvetlen részt a bizottság g. szerint az orosz

asárnap este 8 órai összejövetelét, mely inozáról fog meg- ás szórakozásban is átunk. Az Elnökség, edikáció. Glasner g főrabijja e hónap órakor tartja az el- szokásos Adárhe- lomban. A beszédben is problémákra, így e.

a a demokrácia szabonból jelentik: öztársaság elnöke és k: „Nem akarom sem Primo de Ri- zál akarom segíteni túlzott centralizmus- ényhatóságok auto- sével.“ Arra a kör- áll-e Portugáliában k így felelt: „Az llithatjuk vissza, ha és nyugalom teljes retném, ha egy igaz- kerülnének be a Ez a törvényhozás tani rendszer pedig thető.

ola leszállította büntetését. A lette ki az ítéletet rében, akik emléke- ron meggyilkolták Hermanné avas- ári törvényszék 15 ilkosokat, a Tábla ét 12 évi, feleség- zermunkára száll-

ood
ri lerakat Bévész úrosvásárhely

ben.
OS vegysz biológiai
a — Arad
19.
ann, Widal stb.)
let, köpet, auto-
tra vérfelgásra
ildünk.

használ

SPORT

Reorganizált csapattal indul a Haggibbor a tavaszi bajnokságban

Fiatalokkal frissítették fel a futbalcsapatot. Előkészületek a bajnokság fináléjára

(Cluj-Kolozsvár, március 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Haggibbor első csapata ma délután ismét megjelenik a zöld gyepen. Első tavaszi bajnoki mérkőzését fogja abszolválni a Haggibbor és a mérkőzés szenzációja bizonyára az lesz, hogy a kolozsvári zsidó csapat új összetételben, fiatal erővel felkészítve és új szellemet reprezentálva fogja a küzdelmet felvenni.

A Haggibbor fiatalokkal felkészítve indul a küzdelemben. Az új, öntudatos zsidó ifjúság szellemét fogják ezek képviselni és a Haggibbor életében ezzel egy új, jobb periódust megjelölni. A Haggibbor tavalyi együtteséből az idén már nélkülözni fogjuk Braun Bélát, aki hat évig szorgalmas becsülettel a legfontosabb posztján: a centerhalf helyén. Visszavonult — rövid redívivusi pályafutás után — Wesel Károly, aki az egyesület más szakosztályaiban fejt ki élénk tevékenységet és Farkas Ernő, akit családi körülményei kényszerítettek arra, hogy visszavonuljon az aktív sportolástól.

A visszavonuló veteránok megüresedett helyeit a feltörő ifjúság reprezentánsai foglalják el.

Ez a csapat talán ma még nem fogja azt a klasszist képviselni, amelyet a Haggibbortól multja alapján elvárnak hívoí. Rutinban és játéktudásban bizonyára fognak itt is, ott is hiányok mutatkozni. Bizonyos azonban, hogy ez a periódus csak a rövid átmenet periódusa lesz, a fiatal játékosok rövidesen ki fognak forni a kemény elsőosztályú küzdelem tüzeiben és nagyon rövid időn belül megvethetik alapját annak a Haggibbornak, amely spontán lelkesedéssel, népi és nemzeti ideálok iránti lelkesedéssel és ezek tudatában ismét régi nivójára fogja emelni a sok megpróbáltatáson keresztülment zsidó csapatot.

A ma délutáni premier elé — éppen ezért — fokozottabb érdeklődéssel tekint a Haggibbor híveinek hatalmas tábora. A Haggibbor csapata a CFR ellen a következő összeállításban fog szerepelni:

Rosenfeld—Pollák, Gombos—Ordentlich, Klein, Edelstein—Rosenfeld II., Fahn, Rosenfeld III., Weisz, Szilágyi.

Haggibbor. A Haggibbor első csapatának intézőjévé az egyet legutóbb tartott vezetőségi ülésén Herskó Bélát, a II. csapat eddigi agilis intézőjét választotta meg. Helyette viszont Virág Márton, a Haggibbor kitűnő fedezetjátékosa fog fungálni a II. csapat élén.

A temesvári Kadima Sportegylet közgyűlése. A temesvári Kadima S. E. február 27-én vasárnap tartotta meg VII. évi rendes közgyűlését a tagok nagyfokú érdeklődése mellett. Dr. Wiener Mór elnök nyitja meg a közgyűlést, Winter Miklós főtitkár terjeszti elő részletes évi jelentését, melyet a közgyűlés egyhangú megaláddal vesz tudomásul. — A pénztári jelentést Weisz Antal főpénztáros olvassa fel. — A futball szakosztály nevében Holländer A., a hazena szakosztály nevében Reick Adolf a ping-pong szakosztály nevében pedig Winter Miklós tesz részletes jelentést. — Stern Elemér érdemeit a közgyűlés azzal honorálja, hogy örökös tiszteletbeli csapatkapitánnyá választja. — A szakosztályok jelentéseit a közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi — Utána dr. Wiener Mór elnök összefüggő képet nyújt arról a munkáról, amelyet az elmúlt évben a Kadima érdekében kifejtett. Nyugodt lelkiismerettel teszi le a mandátumát a közgyűlés kezébe és kéri a felmentvény megadását. — Ennek megtörténte után megejtik az új választásokat: a közgyűlés az alábbi tisztikart választotta: Diszelnökök: Brody Lajos, Klein Dávid, Lindner Armin, Schulz Arnold, dr. Szüsz Andor, Rothbart Jakab és Totisz Rezső. — Elnök: dr. Wiener Mór, ü. v. elnök Mérő Rezső, alelnökök: Kun Alfréd, Reick Adolf, Rajna Rosenthal Gyula és Ungár Armin. Főtitkár: Winter Miklós, titkárok: Goldstein S., Hajdu Béla és Bleyer György. Jegyző: Grosz Oszkár és Strausz

Béla. Pénztár-bizottság: Drechsler Jenő, Hirschl Oszkár, Schön István és Weisz Antal. Ellenőrök: Deutsch Béla és Kaufheil Ernő, ügyész: dr. Weisz Arthur. Orvosok: dr. Braun Károly, dr. Briszker E., dr. Deutsch Pál, dr. Friedmann A., dr. Sugár Tibor, dr. Schlesinger L. és dr. Szilágyi A. Sportigazgató: Verő A. A választmány 80 tagból áll.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora

Vasárnap: Álarcsbál.
Hétfő: Pillangókisasszony. (Jovita Fuentes, a milánói Scola opera énekesnőjének fellépése).
Szerda: Pillangókisasszony (Jovita Fuentes).

MAGYAR SZINHÁZ

Heti műsor

Vasárnap fél 4-kor: Fehér egér. (Ujdonság 4-edszer, Neményi Liliével. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 308.)
Vasárnap fél 7-kor: Bizáncz. (Táray Ferenc vendégjátékával. Poór Lili, Janovics Jenő főllépésével. Rendes helyárakkal. Napi bérlet: 54. szám B. Sorozatszám: 309.)
Vasárnap egykedvet 10-kor: Asszonykám. (Operette ujdonság 3-adszor. Bérletszűnetben. Sorozatszám 310.)
Hétfő fél 8-kor: Beethoven-ünnep. Első este: Hevesi Piroška Beethoven-hangversenye. (Rendes helyárakkal. Napi bérlet 55. szám A. Sorozatsz.: 311.)
Hétfő egykedvet 10-kor: Asszonykám. (4-edszer. Napi bérlet 55. szám B. Sorozatszám: 312.)
Kedd: Arszonykám. (Operette-ujdonság. 5-ödször. Bérletszűnet. Sorozat 313.)
Szerda: Éva. (Operette-repriz. Új betanulással és új szereposztással. Karácsonyi Ili, Neményi, Tolnay, Ihásszal. Premierbérlet 54 sz. Sorozat 314.)
Csütörtök: Marika. Táray bucsufellépésével. Napibérlet 56. szám A. Sorozatszám 315.)
Péntek: Nines előadás.
Szombaton 3-kor: Háztündér. (14-ik ifjúsági előadás, olesó helyárakkal. Bevezető előadást tart Kovács Dezső igazgató. Sorozat 316.)
Szombaton 8-kor: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Premierbérlet 55. szám. Sorozatszám 317.)
Vasárnap fél 3-kor: Cirkuszhercegnő. (Rendes helyárakkal. Sorozat 318.)
Vasárnap 6-kor: Asszonykám. (Operette-ujdonság 6-odszor. Rendes helyárak. Sorozat 319.)
Vasárnap 9-kor: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Napibérlet 56. szám B. Sorozat 320.)
Hétfő: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Napibérlet 57 szám A. Sorozat 321.)

Pályázat

tolltépési jog bérlete tárgyában.

A targu-murnsi (marosvásárhelyi) zsidó hitközség baromfi-vágóházánál a több évre szóló tolltépési jog bérbeadása iránt versenypályázat hirdettek. Bérbe venni óhajtok adják be legkésőbb 1927. március végéig ajánlataikat a zsidó hitközség (Str. Gen. Grigorescu 22.) elnökségéhez.

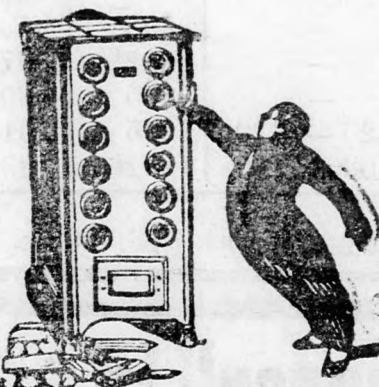
Tg.-Mures, 1927. márc. 6.

Templomgondnokság

Megnyit **ארטה. כשר**
étterem - Timișoaran

Belváros, Bérze-utca. — Olariu Parnou palota.
Elegáns, tiszta, olesó és megbízható Utazóknak
10% kedvezmény. — Restaurant **Müller**.

Ingyen van a **ZEPHIR** kályhája, szab.

mert vételára a legrövidebb idő alatt megterül tüzelésben.

10 fűt egy szobát **24** órában alig fával

Gyártás **Szántó Dezső és Fia** Erdély és a Bánát legrégibb és legmegbízhatóbb redőny és kályhagyára, **Oradea, Strada Marosesti 8. sz. - Telefon 491.**

Acéllemez-redőnyök!
Esslingeni faredőnyök a legjobb kivitelben.

Báli divat - anyagok

cégünk kizárólagos ujdonságai

selymek, csipkék, tüllök, ígméek

izléses választékban

Günwald és Steiner

női divat különlegességek áruházában
Cluj, Piața Unirii No 12.

GARDI

Erdély legelegánsabb

fényes szoci műterme

CLUJ, Strada Saguna No 13.

(volt Bartha Miklós-utca)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés letele csak ugy továbbitunk ha portóbeléggel mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Házasulandók figyelembe! Huszonháromeves csinos, önhibáján kívül elvált asszony negyedmillió lei hozománnyal és butorral, férjhezmenne izraelita, lehetőleg vallásos intelligens fiatalemberhez, esetleg gyermektelen özvegy, vagy elvált férfihez, aki nem hozományt, hanem kellemes, megértő életársat keres. Érdeklődők pontos címmel, esetleg fényképpel ellátott leveleiket Timisoara, — Strausz B. Gojdu 10. címre küldjék. 2429

Keresek 40—50 éves jobb zsidó asszonyt, ki főzni tud. Jacob Deutsch, Timisoara Fabrika, Str. Daciilor 56. 2427

Gherlán (Szamosujvár) rituális gőzfürdő azonnaira kiadó reflektánsok forduljanak Fischer Albert hitközségi elnökhöz. 2428

Nagy termek garderozbal, összes mellékhelyiségekkel gyárnak, klubnak, étteremnek alkalmas, azonnal kiadó Deák Ferenc-utca 32 alatt.

Két kitűnő Paloghgyegedűi olesón eladó. Cím a kiadóban.

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bólyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszolda és tükrögyár. Táblaüveg raktár és üvegcsiszoló vállalat. Hibás tükrök újrafelcsiszolása. 1007

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Helybeli esti és reggeli friss **כשר**

tej

(kivánatra házhoz szállítva is) állandóan kapható Elek tejüzemében, Sulutiu (v. Viz-u.) 8.

Szerkesztőség hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop (Brassai-utca)

Telefon Szerk. és kiadó 9-77

Zs. N. Sz. —

Egyes számok udvaron és Bukarestben

1927 március

Ma lett kö? Jóval több Masaryk élet megállás, hová valaki eléri ezüstszeledé mára esemény hetvenhatedik de egy ország Európa esemény magasabbran nevezünk, ug G. Tamás. Minden fontosság számára

Kevesen európaiak, ő rá néznek vezérre. G. álmódzója ében: „Ha kell mennünk És George Európa egy embere, amit tőle, meg tud Egyesült Államok férfit neveznek Masaryk

A Bölcs életének ez lennhet minde imhol a bizalom a felsőbbrendű örök fiatalok de a lélek Tamásnál ez ság, testalkalmazás, amolyan dolatokon velezérkezett kisérte őt v mindmáig, életében. K optimizmusának kacagás: egy hajón alszik Masaryk G. elmebeli értő viharain, ha Amit neveznek, nevezhő bátorságnak, szemében ez ban marad alkotók.

Nézzétek Mennyi egy homloka mi hogy szétön a homlokodon goló szarv. A szeme élött is oly kere. De a ottfelejtett egy finom arc, vagy látja az em hogy Masaryk kedvesen és kába ülteti Masaryk ez fantáziájával zájuk van